

Gofal Cymdeithasol **Cymru**
Social Care **Wales**

Codau Ymarfer a chanllawiau

Gwybodaeth am y codau a'r hyn y dylech chi, os ydych chi'n derbyn gofal a chymorth, ei ddisgwyl gan weithwyr gofal cymdeithasol.

First published: 8 November 2018

Last updated: 9 November 2022

This document was downloaded from socialcare.wales and may not be the latest version.
Go to <https://gofalcymdeithasol.cymru/delio-a-phryderon/codau-ymarfer-a-chanllawiau> for the latest version.

Gwybodaeth am y codau i weithwyr, codau i gyflogwyr, canllawiau ymarfer ar gyfer gweithwyr cofrestredig a'r hyn y dylech chi, os ydych chi'n derbyn gofal a chymorth, ei ddisgwyl gan weithwyr gofal cymdeithasol.

Beth yw'r Côt

I wneud yn siŵr fod gweithwyr yng Nghymru yn rhoi gofal a chymorth da i chi, mae gennym Gôt Ymarfer Proffesiynol Gofal Cymdeithasol (y Côt) ac rydyn ni'n cofrestru grwpiau o weithwyr i wneud yn siŵr eu bod yn addas i weithio.

Set o reolau, neu safonau, y mae'n rhaid i weithwyr gofal proffesiynol weithio yn unol â nhw yw'r Côt, i helpu eich cadw'n ddiogel ac iach.

Beth mae'r Côt yn ei ddweud

Er mwyn rhoi'r gofal a'r gefnogaeth orau i chi, rhaid i weithwyr gofal cymdeithasol:

- eich helpu i ddweud a chyflawni'r hyn sy'n bwysig i chi
- parchwch eich urddas, preifatrwydd, hoffterau, diwylliant, iaith, hawliau, credoau, safbwyntiau a dymuniadau
- cefnogi chi i gadw'n ddiogel
- byddwch yn onest, yn ddibynadwy ac yn ddibynadwy
- bod yn gymwys i wneud eu gwaith yn iawn.

Pwy sy'n gorfod cadw at y Côt?

Dylai pob gweithiwr gofal cymdeithasol ddilyn y Côt hyd yn oed os nad oes angen iddyn nhw gofrestru ar hyn o bryd.

Rhaid i weithwyr gofal cymdeithasol sydd wedi'u cofrestru gyda ni ddilyn y Côt i barhau i weithio ym maes gofal cymdeithasol. Maent yn cynnwys:

- rheolwyr cartrefi gofal i oedolion
- rheolwyr gofal cartref a gweithwyr gofal cartref

- rheolwyr a gweithwyr gofal preswyl i blant
- rheolwyr canolfannau preswyl i deuluoedd
- gweithwyr cymdeithasol a myfyrwyr gwaith cymdeithasol.
- rheolwyr gwasanaethau mabwysiadu
- gweithwyr cartrefi gofal i oedolion
- rheolwyr lleoliadau oedolion
- rheolwyr eiriolaeth sy'n gweithio gyda phlant
- rheolwyr gwasanaethau maeth
- gweithwyr canolfannau preswyl i deuluoedd.

O bryd i'w gilydd, gofynnir i grwpiau eraill Gofrestru gyda ni.

[Chwilio rolau swyddi eraill i ddarganfod pwy sydd angen cofrestru.](#)

Mae ein Cofrestr yn gwneud yn si?r bod gweithwyr:

- yn addas i weithio
- o gymeriad da
- yn meddu ar y cymwysterau sydd eu hangen arnynt
- yn cytuno i gadw at y Côd.

Gallwch [wirio i weld a yw gweithiwr wedi'i gofrestru.](#)

Y Côd ar gyfer gweithwyr a chyflogwyr

Mae Côt ar gyfer gweithwyr gofal cymdeithasol a Chod ar gyfer cyflogwyr gweithwyr gofal cymdeithasol.

Y Côt ar gyfer gweithwyr

Mae gweithwyr gofal cymdeithasol yn gyfrifol am sicrhau eu bod yn gweithio yn unol â'r safonau a nodir yn y Côt. Rhaid iddynt sicrhau nad yw eu hymddygiad a'u harfer yn disgyn yn is na'r safonau hyn, ac nad oes unrhyw weithredu na hepgor ar eu rhan yn niweidio lles unigolion. Anogir gweithwyr i ddefnyddio'r Côt i archwilio eu hymddygiad a'u hymarfer eu hunain ac i chwilio am feysydd y gallant wella ynddynt.

[Côt Ymarfer Proffesiynol ar gyfer Gweithwyr Gofal Cymdeithasol](#)

PDF 186KB

[Côd Ymarfer Proffesiynol ar gyfer Gweithwyr Gofal Cymdeithasol - hawdd i'w ddarllen](#)

PDF 5MB

[Côd Ymarfer Proffesiynol ar gyfer Gweithwyr Gofal Cymdeithasol - fersiwn argraffadwy](#)

PDF 132KB

Y Côd ar gyfer cyflogwyr

Disgwylir i gyflogwyr gweithwyr gofal cymdeithasol hyrwyddo'r defnydd o'r Côd ac ystyried hynny wrth wneud unrhyw benderfyniadau ynghylch ymddygiad ac arfer eu staff. Mae'r Côd ar gyfer cyflogwyr yn disgrifio'r safonau a ddisgwylir gan gyflogwyr i sicrhau gweithlu diogel, medrus a gefnogir yn briodol.

[Côd Ymarfer Proffesiynol i Gyflogwyr Gofal Cymdeithasol](#)

PDF 108KB

Canllawiau ymarfer i weithwyr cofrestredig

Mae canllawiau ymarfer yn disgrifio'r hyn a ddisgwylir gan weithwyr yn eu rôl a dylid eu defnyddio i gefnogi cwrdd â'r safonau yn y Cod.

Dylai gweithwyr cofrestredig a'u cyflogwyr sicrhau eu bod yn gyfarwydd â'r canllawiau sy'n berthnasol i'w maes gwaith. Gall methiant difrifol neu barhaus i ddilyn canllawiau ymarfer roi cofrestriad gweithiwr mewn perygl.

[Y gweithiwr cymdeithasol - canllawiau ymarfer](#)

PDF 237KB

[Y gweithiwr gofal preswyl plant - canllawiau ymarfer](#)

PDF 218KB

[Y rheolwr gofal cymdeithasol - canllawiau ymarfer](#)

PDF 236KB

[Y gweithiwr gofal cartref – canllawiau ymarfer](#)

PDF 163KB

[Y gweithiwr cartref gofal i oedolion - canllawiau ymarfer](#)

PDF 385KB

Y gweithwr gofal cartref

Lawrlwytho App ar gyfer

[Android](#)

[iOS](#)

Mae canllawiau esboniadol yn rhoi mwy o fanylion am rai o'r egwyddorion yn y canllawiau ymarfer. Mae gwybodaeth ar gael am [ganllawiau statudol amlasiantaethol ar anffurfio organau cenhedlu benywod](#).

[Gweithredu mewn ffordd agored a gonest pan fydd pethau yn mynd o le: gonestrwydd a dyletswydd broffesiynol - canllawiau esboniadol](#)

PDF 159KB

[Defnyddio cyfryngau cymdeithasol yn gyfrifol - canllawiau esboniadol](#)

PDF 252KB

Beth allwch chi ei wneud os nad yw eich gweithiwr gofal cymdeithasol yn gweithio yn unol â'r Côt?

Bydd y Côt yn helpu unigolion sy'n derbyn gofal ac aelodau o'r cyhoedd i ddeall sut y dylai gweithiwr gofal cymdeithasol ymddwyn a sut y dylai cyflogwyr eu helpu i wneud eu gwaith yn dda.

Os oes gennych bryder ynghylch:

1. Darllenwch y Côd i gyfarwyddo â'r safonau
2. Rhannwch eich pryderon â chyflogwr eich gweithiwr gofal a gofyn beth fydd yn ei wneud
3. Os nad yw'r cyflogwr yn mynd i'r afael â'ch pryderon, gofynnwch am gopi o'u gweithdrefn gwyno i helpu i chi wybod beth i'w wneud nesaf
4. Os yw'r gweithiwr wedi'i gofrestru gyda ni ac nid yw siarad â'r cyflogwr wedi helpu, [Codwch eich pryder gyda ni](#) a byddwn yn ateb ichi dros y ffôn neu drwy e-bost yn dibynnu ar eich dewis.

Os ydych chi'n pryderu am safon y gofal a ddarperir gan gwmni neu sefydliad, gallwch gysylltu ag [Arolygiaeth Gofal Cymru \(AGC\)](#) ar 0300 7900 126 neu trwy e-bost agc@llyw.cymru.

Beth i'w ddisgwyl gan eich gweithiwr gofal cymdeithasol

Mae gweithwyr gofal cymdeithasol yn eich helpu i fyw eich bywyd yn y ffordd rydych chi ei eisiau. Dylai gweithwyr gofal cymdeithasol bob amser ystyried eich lles personol a'r hyn sy'n bwysig i chi. Byddant yn cael eu hyfforddi a'u goruchwyllo fel y gallant ddarparu gofal a chefnogaeth o ansawdd uchel i chi i'ch helpu i fyw'r bywyd sy'n bwysig i chi.

Rydym wedi cyfieithu gwybodaeth am yr hyn i'w ddisgwyl gan eich gweithiwr gofal cymdeithasol yn daflenni mewn ieithoedd eraill.

[Chi a'ch gweithiwr gofal cymdeithasol \(Cymraeg\)](#)

PDF 964KB

[Chi a'ch gweithiwr gofal cymdeithasol \(Arabeg\)](#)

PDF 199KB

[Chi a'ch gweithiwr gofal cymdeithasol \(Bengali\)](#)

PDF 4MB

[Chi a'ch gweithiwr gofal cymdeithasol \(Tsiec\)](#)

PDF 1MB

[Chi a'ch gweithiwr gofal cymdeithasol \(Gwjarati\)](#)

PDF 4MB

[Chi a'ch gweithiwr gofal cymdeithasol \(Pwyleg\)](#)

PDF 1MB

[Chi a'ch gweithiwr gofal cymdeithasol \(Portiwgaleg\)](#)

PDF 1MB

[Chi a'ch gweithiwr gofal cymdeithasol \(Pwnjabeg\)](#)

PDF 1MB

[Chi a'ch gweithiwr gofal cymdeithasol \(Rwseg\)](#)

PDF 5MB

[Chi a'ch gweithiwr gofal cymdeithasol \(Tsieineaidd Syml\)](#)

PDF 6MB

[Chi a'ch gweithiwr gofal cymdeithasol \(Somaliaidd\)](#)

PDF 1MB

[Chi a'ch gweithiwr gofal cymdeithasol \(Tamil\)](#)

PDF 212KB

[Chi a'ch gweithiwr gofal cymdeithasol \(Wrdw\)](#)

PDF 191KB

[Chi a'ch gweithiwr gofal cymdeithasol \(Tsieineaidd Traddodiadol\)](#)

PDF 6MB

Nôd y fideo byr hwn yw hysbysu pobl sy'n defnyddio gofal a chymorth, eu gofalwyr ac aelodau'r teulu am y Côt a'r gwerthoedd sy'n sail i ofal a chefnogaeth gymdeithasol yng Nghymru.

Bydd y fideo laith Arwyddion Brydeinig hwn am y Côt Ymarfer Proffesiynol yn eich helpu i gael dealltwriaeth o'r hyn y gallwch chi ei ddisgwyl gan eich gweithiwr gofal.

[View transcript](#)

Transcript for this video is currently unavailable.

Diogelu

Beth i wneud os ydych yn credu bod rhywun yn cael eu cam-drin neu mae rhywun yn eich cam-drin chi

Os ydych yn credu bod rhywun yn cael eu cam-drin neu mae rhywun yn eich cam-drin chi, peidiwch â meddwl bod rhywun arall yn gwneud rhywbeth amdano. Nid oes rhaid i'r gamdriniaeth fod gan weithiwr gofal cymdeithasol yn benodol, fe all fod yn rhywun. Rhannwch eich pryderon gyda pherson mewn awdurdod rydych yn gyffyrddus yn siarad â hwy, er enghraifft:

- Os oes rhywun mewn perygl dybryd deialwch 999
- [Arolygiaeth Gofal Cymru \(AGC\)](#) ar 0300 7900 126
- Os ydych yn credu bod trosedd wedi cyflawni, cysylltwch â'r heddlu ar 101
- Gwefannau [Byrddau Diogelu Ranbarthol](#)
- Am fwy o wybodaeth am y cymorth sydd ar gael ewch ar wefan [Dewis.Cymru](#)
- Eich Gwasanaethau Cymdeithasol Awdurdod Lleol (neu rif tu allan i oriau).

[Gwasanaethau Cymdeithasol yr Awdurdod Lleol - cysylltiadau diogelu \(gan gynnwys argyfwng y tu allan i oriau\) - dogfen Saesneg yn unig](#)

XLSX 11KB

Cysylltu â ni

Os oes gennych gwestiwn neu os na allwch ddod o hyd i'r hyn yr ydych yn edrych amdano, [cysylltwch â ni](#).